

Adviescommissie afgesloten strafzaken

Postbus 20303 2500 EH Den Haag

Bezoekadres:
Korte Voorhout 8
2511 EK Den Haag

Zaak [verzoeker] (ACAS 038)

Beknopt relaas van de feiten

Op 25 augustus 2002, omstreeks 21.50 uur, wordt [slachtoffer] bij zijn woning in Groningen met een vuurwapen beschoten. De schoten worden afgevuurd door een man met een gedeeltelijk bedekt gelaat. [slachtoffer] wordt geraakt in borst en hoofd, maar overleeft de aanslag. [slachtoffer] spreekt meteen uit dat hij denkt dat verzoeker achter de aanslag zit, omdat zij onenigheid hebben over een financiële kwestie. De politie doet onderzoek naar verzoeker. Hij wordt op 7 oktober 2002 voor deze zaak aangehouden en drie dagen later weer in vrijheid gesteld. Behalve naar verzoeker doet de politie onderzoek naar contacten die [slachtoffer] had (gehad) met personen van Bulgaarse afkomst, al dan niet uit het criminele milieu. Dat onderzoek levert niets op. Het opsporingsonderzoek naar de aanslag lijkt op een dood spoor te zijn beland. Het krijgt in het voorjaar van 2003 echter een impuls door verklaringen van de getuigen [getuige 1] en [getuige 2] die belastend zijn voor verzoeker. Op 22 maart 2004 wordt verzoeker opnieuw aangehouden voor deze zaak. Behalve verzoeker wordt ook [betrokkene 1] aangehouden. Hij wordt ervan verdacht de schutter te zijn. Verzoeker ontkent betrokkenheid bij de aanslag. Ook [betrokkene 1] ontkent bij de politie en bij de behandeling van zijn zaak door de rechtbank en het gerechtshof betrokkenheid.

Op 19 november 2002 pleegt verzoeker een overval in Tiendeveen. Andere personen die daarbij betrokken waren, waren [betrokkene 1], [betrokkene 2] en [betrokkene 3]. Zij zijn daar allen voor aangehouden, vervolgd en veroordeeld.

Rechtsgang

[betrokkene 1] wordt gedagvaard voor het medeplegen van de poging tot moord op [slachtoffer]. Ook verzoeker wordt gedagvaard voor zijn vermeende betrokkenheid bij het feit (primair voor het medeplegen van de poging tot moord, subsidiair voor de uitlokking ervan en meer subsidiair voor medeplichtigheid). Bij vonnis van 30 november 2004 spreekt de rechtbank Groningen verzoeker vrij.¹ Ook [betrokkene 1] wordt vrijgesproken.² Het Openbaar Ministerie stelt hoger beroep in tegen de vonnissen.

In de periode tussen het vonnis van de rechtbank en de behandeling van het hoger beroep worden verklaringen afgelegd door getuigen [getuige 3] en [betrokkene 3]. Die verklaringen zijn belastend voor verzoeker. Het gerechtshof te Leeuwarden veroordeelt verzoeker bij arrest van 12 april 2007 voor medeplegen van de poging moord op [slachtoffer] en legt hem

¹ Parketnummer 18-070158-04.

² Parketnummer 18-070147-04.

een gevangenisstraf voor de duur van acht jaar (met aftrek) op.³ Het hof veroordeelt [betrokkene 1] op dezelfde dag ook tot acht jaar gevangenisstraf.⁴

Het hof baseert de veroordeling van verzoeker op een samenstel van bewijsmiddelen. Daartoe behoren enkele processen-verbaal van bevindingen over het voorval en een verklaring van [slachtoffer] over wat er gebeurd is en waarin hij zegt dat hij een financieel conflict heeft met verzoeker.

Verder maakt het hof gebruik van verklaringen van [getuige 2]. Kort samengevat komen die verklaringen neer op het volgende. [getuige 2] verrichtte met onder anderen [betrokkene 2], [getuige 1] en [betrokkene 1], regelmatig werkzaamheden in een hennepkwekerij van verzoeker. Op een dag vroeg verzoeker hem of hij iemand kende die bereid was een moord te plegen. [getuige 2] heeft [betrokkene 1] als kandidaat genoemd. [getuige 2] heeft getolkt tussen verzoeker en [betrokkene 1] in gesprekken waarin de te plegen moord werd besproken en ook heeft hij boodschappen die te maken hadden met de te plegen moord overgebracht tussen verzoeker en [betrokkene 1]. De te doden persoon was [slachtoffer]. Verzoeker had een conflict met [slachtoffer] over geld. [getuige 2] heeft van [betrokkene 2] gehoord dat [betrokkene 1] vier keer heeft geschoten. De vriendin van [getuige 2] verklaarde dat [getuige 2] als tolk tussen verzoeker en [betrokkene 1] optrad. In zoverre heeft het hof haar verklaring gebruikt voor het bewijs.

Een andere bouwsteen in de bewijsconstructie van het hof bestaat uit verklaringen van [getuige 3]. Kort samengevat komen diens verklaringen neer op het volgende. Hij en verzoeker zaten in 2004-2005 gelijktijdig in dezelfde penitentiaire inrichting. Zij kenden elkaar van vroeger. [getuige 3] heeft verklaard dat verzoeker hem een en ander heeft gezegd over de aanslag op [slachtoffer], onder meer dat hij problemen had met [slachtoffer] over geld, dat hij iemand had gevraagd de liquidatie uit te voeren en dat hij die persoon, een Iraakees, € 5.000 had betaald.

Weer een andere bouwsteen in de bewijsconstructie van het hof bestaat uit verklaringen van [betrokkene 3]. Hij heeft verklaard dat verzoeker hem had gevraagd een klusje te klaren. Verzoeker had aan [betrokkene 3] een krant laten zien waarin stond dat [slachtoffer] beschoten was. Verzoeker zei toen tegen [betrokkene 3] dat hij daarachter zat. Verder had [betrokkene 3] met de hem bekende [betrokkene 1] gesproken. Die had hem gezegd dat hij € 11.000 van verzoeker had gekregen, maar dat hij niet wilde zeggen waarvoor dat was.

Verder gebruikt het hof onderdelen van verklaringen van verzoeker zelf in de bewijsconstructie. In de eerste plaats dat er tussen hem en [slachtoffer] onenigheid was over geld dat hij (verzoeker) door omstandigheden niet op tijd kon terugbetalen aan [slachtoffer]. Verder dat hij [betrokkene 1] kent. En in de derde plaats dat hij op de avond van 25 augustus 2002 naar de loods aan de [a-straat] is gegaan en dat hij op het tijdstip dat er op [slachtoffer] werd geschoten met [getuige 1], [getuige 2] en [betrokkene 2] in de loods was.

³ Parketnummer 24-002099-04.

⁴ Parketnummer 24-002100-04.

De laatste bouwsteen in de bewijsconstructie van het hof bestaat uit enkele uitlatingen van [betrokkene 1]: dat hij [getuige 2], [betrokkene 2] en verzoeker kent, dat hij veel verstand heeft van wapens en dat [getuige 2] als tolk voor hem optrad.

Verzoeker heeft cassatie ingesteld tegen het arrest van het hof. Bij arrest van 6 oktober 2009 heeft de Hoge Raad het arrest van het gerechtshof vernietigd, maar uitsluitend voor wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, die van acht jaar verlaagd werd naar zeven jaren en zeven maanden. Het cassatieberoep dat door [betrokkene 1] was ingesteld, had dezelfde uitkomst.⁵

Het verzoek van de veroordeelde en zijn raadvrouw

Verzoeker vraagt een aantal onderzoekshandelingen uit te voeren.

1.

Verzoeker heeft twee schriftelijke verklaringen ingebracht waarvan de strekking is dat [getuige 3] leugenachtig heeft verklaard. Die verklaringen zijn afgelegd door [getuige 4] en [getuige 5]. [getuige 3] zou prat zijn gegaan op zijn goede contacten met rechercheur [verbalisant], de rechercheur die veel werkzaamheden had verricht in het onderzoek. [getuige 3] zou aan [getuige 4] hebben verteld dat hij van [verbalisant] geld zou ontvangen als hij een verklaring zou afleggen. Volgens [getuige 4] is verzoeker onschuldig. [getuige 5] zegt dat [getuige 3] geld heeft gekregen van justitie en dat [getuige 3] hem gezegd heeft gelogen te hebben. Verzoeker wil dat [getuige 4] en [getuige 5] gehoord worden.

2.

Verzoeker heeft gesproken met [betrokkene 3]. Hij heeft dat gesprek heimelijk opgenomen (beeld en geluid). De opnames maken deel uit van het verzoekschrift. De politie zou aan [betrokkene 3] geld hebben aangeboden in ruil voor het afleggen van een voor verzoeker belastende verklaring. Ook zou hem zijn beloofd dat hij in zijn eigen zaak een lagere straf zou krijgen als hij belastend over verzoeker zou verklaren. Verzoeker wil dat [betrokkene 3] gehoord wordt.

3.

Verzoeker heeft contact gehad met [betrokkene 1]. Die heeft een verklaring opgenomen (beeld en geluid). De opnames maken deel uit van het verzoekschrift. [betrokkene 1] zegt dat hij in opdracht van [getuige 2] de aanslag op [slachtoffer] heeft uitgevoerd. [getuige 2] was uit op het geld en de rijke echtgenote van [slachtoffer]. Verzoeker heeft niets met de aanslag te maken, aldus [betrokkene 1]. Verzoeker wil dat [betrokkene 1] gehoord wordt.

4.

Verzoeker heeft contact gehad met [betrokkene 2]. Die heeft een verklaring opgenomen (beeld en geluid). De opnames maken deel uit van het verzoekschrift. [betrokkene 2] zegt dat [getuige 2] hem heeft gezegd dat hij achter de aanslag op [slachtoffer] zat omdat hij uit was op het geld en de rijke echtgenote van [slachtoffer]. Verzoeker wil dat [betrokkene 2] wordt gehoord.

⁵ HR 6 oktober 2009, ECLI:NL:HR:2009:BJ6759 en ECLI:NL:HR:2009:BJ6918.

Het wettelijk kader voor de behandeling van het verzoek

Op grond van artikel 462, eerste lid van het Wetboek van Strafvordering is de Adviescommissie afgesloten strafzaken (ACAS) belast met de advisering over de wenselijkheid van een nader onderzoek als bedoeld in artikel 461, eerste lid, Sv. Dat wil zeggen een nader onderzoek naar de aanwezigheid van een grond voor herziening als bedoeld in artikel 457, eerste lid, onder c. Volgens laatstgenoemde bepaling kan de Hoge Raad een veroordeling herzien indien er sprake is van een gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat op zichzelf of in verband met de vroeger geleverde bewijzen met de uitspraak niet bestaanbaar schijnt, zodanig dat het ernstige vermoeden ontstaat dat indien dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid, hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

De Commissie brengt haar advies uit aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad (art. 462, lid 1, Sv) of aan de Hoge Raad zelf (art. 469, lid 1, Sv).

In de Nota van Toelichting bij het Besluit adviescommissie afgesloten strafzaken wordt opgemerkt dat onder de vraag naar de wenselijkheid van een nader onderzoek, kan worden begrepen de vraag naar de vraagstelling en inrichting van dat onderzoek (§ 2.1). Ook kan de Commissie adviseren om in het kader van een nader onderzoek de door haar wenselijk geoordeelde onderzoekshandelingen te doen uitvoeren (Nota van Toelichting bij artikel 8 van het Besluit adviescommissie afgesloten strafzaken).

De activiteiten van de Commissie

De Commissie heeft het procesdossier op 24 april 2018 ontvangen. Vanuit de Commissie zijn de leden Visser en Posthumus met de voorbereiding van het advies belast. Daartoe hebben zij onafhankelijk van elkaar het dossier van de strafzaak van verzoeker bestudeerd. Ook hebben zij kennis genomen van het strafdossier van [betrokkene 1]. Verder hebben zij kennisgenomen van het overgelegde audiovisuele materiaal. Zij hebben hun bevindingen vervolgens onderling besproken. Het naar aanleiding daarvan opgestelde conceptadvies is op 19 oktober 2018 in de vergadering van de Commissie besproken.

De bevindingen van de Commissie

Opmerkingen over de behandeling van de strafzaak van verzoeker door het gerechtshof

Bij de behandeling van de zaak bij het gerechtshof is uitgebreid stilgestaan bij de strafrechtelijke hoedanigheid van [getuige 2]: getuige of verdachte? Hij is door politie en OM niet als verdachte aangemerkt en is niet aangehouden, terwijl zowel het een als het ander volgens verzoeker wel had moeten. Volgens verzoeker had [getuige 2] immers een strafbare betrokkenheid bij de zaak. Ook zouden aan hem, in strijd met de regels, toezeggingen zijn gedaan door het Openbaar Ministerie om hem verklaringsbereid te maken en te houden. Het hof heeft hier uitgebreide overwegingen aan gewijd in het eindarrest. Hoewel ook het hof van oordeel was dat [getuige 2] strafbare betrokkenheid had bij de schietpartij, kon het Hof billijken dat het Openbaar Ministerie de aanhouding en vervolging van de schutter en de opdrachtgever uiteindelijk belangrijker vond dan de aanhouding en

vervolging van de minder belangrijke [getuige 2]. In cassatie is geklaagd over de oordelen van het Hof op deze punten. Die klachten zijn niet gehonoreerd door de Hoge Raad.

Het onderzoek ter terechtzitting bij het hof heeft een aantal dagen verspreid over een tamelijk lange periode in beslag genomen. Het hof heeft getuigen ter terechtzitting gehoord, onder wie [getuige 3], [betrokkene 2], [betrokkene 3] en politieambtenaar [verbalisant]. De laatste is zelfs drie keer gehoord door het hof. [getuige 2] is in de appelfase door de rechter-commissaris gehoord. Hij was ook al verhoord door de rechter-commissaris toen de zaak door de rechtbank werd behandeld. In eerste aanleg heeft de rechter-commissaris onder anderen [betrokkene 2], [slachtoffer] en [verbalisant] gehoord als getuigen.

Beoordeling van de verzoeken

Ad 1. [getuige 4] en [getuige 5]

De handgeschreven schriftelijke verklaring van [getuige 4] (geboren in 1985) is niet gedateerd. De verklaring beslaat tweeëneenhalve pagina blocnotevel. De verklaring bevat veel herhalingen. Bij de waarschijnlijk belangrijkste mededeling is de tekst onleesbaar doordat het vel gescheurd lijkt te zijn.⁶ [getuige 4] schrijft dat [getuige 3] hem in de penitentiaire inrichting De Marwei heeft gezegd dat verzoeker door zijn ([getuige 3]s) valse medewerking was gepakt. [getuige 4] schrijft verder dat [getuige 3] prat ging op zijn goede contacten met politieambtenaar [verbalisant] en dat hij door dat goede contact van alles kon maken. Aan [getuige 3] zou geld zijn beloofd door de politie voor het afleggen van valse, voor verzoeker belastende verklaringen.

In de verklaring staat niet wanneer [getuige 3] een en ander zou hebben gezegd tegen [getuige 4], waarom hij het zou hebben gezegd, of onder welke omstandigheden hij het zou hebben gezegd.

De handgeschreven verklaring van [getuige 5] (geboren in 1978) is gedateerd op 6 juli 2015. De verklaring is erg summier en beslaat iets meer dan één zijde van een blocnotevel, met veel ruimte tussen de regels. [getuige 5] schrijft dat hij vindt dat het niet kan wat er met verzoeker is gebeurd en dat hij daarom de waarheid moet vertellen, namelijk dat [getuige 3] tegen hem gezegd heeft dat hij gelogen heeft. [getuige 5] schrijft in zijn brief dat hij weet dat [getuige 3] “geld heeft gekregen van justitie om te getuigen” tegen verzoeker.

Veel voor de hand liggende gegevens blijven achterwege in de verklaring van [getuige 5], zoals wanneer [getuige 3] het aan hem verteld zou hebben, wat [getuige 3] verteld zou hebben, en waarover [getuige 3] zou hebben gelogen. Wat evenmin duidelijk is, is de relatie tussen [getuige 5] en verzoeker.

Zowel [getuige 4] als [getuige 5] schrijft dat [getuige 3] geld heeft gekregen of zou zijn beloofd als hij belastend over verzoeker zou verklaren. Naar het oordeel van de Commissie zijn de beweringen van [getuige 4] en [getuige 5] op dit punt erg vaag. Verder kan naar het

⁶ Op het eerste blad van de brief staat halverwege: *Ik heb niets met deze zaak te maken, maar één ding ik weet dat jij erg hardt genaaidt ben. [getuige 3] zei in Marwei dat.* Dan volgt een regel die onleesbaar is. De eerstvolgende leesbare regels luiden: *Hij zei door zijn valse medewerking is [verzoeker] gepakt. Hij zei, omdat [slachtoffer] zijn vriend was, en is, dat echter niet klopt. Hij is een valse verkeerde informant.*

oordeel van de Commissie in het dossier geen begin van onderbouwing worden gevonden voor de stelling dat [getuige 3] in ruil voor geld een verklaring heeft afgelegd en dat de politie wist dat het een valse verklaring was.

[getuige 3] is ter terechtzitting van het hof uitgebreid ondervraagd naar aanleiding van zijn verklaring. Ook [verbalisant], de rechercheur die [getuige 3] verhoord had en die [getuige 3] al vanaf zijn 13^e beroepshalve kende, is ondervraagd. In de ondervraging ging het niet alleen over de totstandkoming van de verklaring van [getuige 3], ook de persoon van [getuige 3] is ter sprake gekomen, onder meer dat [getuige 3] voor geld alles zou verklaren. [verbalisant] heeft gezegd dat dat niet zijn indruk van [getuige 3] is. Het Hof heeft naar aanleiding van een verweer van verzoekers raadsman een overweging gegeven over de betrouwbaarheid van de verklaringen van [getuige 3]. Die overweging wordt iets verderop in dit advies geciteerd.

[getuige 4] schrijft in zijn verklaring verder: *Iedereen weet dat [slachtoffer] door oostblokkers problemen had. En: Mensen weten in de Stad ook dat de zaak een andere staartje heeft [slachtoffer] had al ruzie met een pooier. Ik was vrij jong toch weten (onleesbaar) dat dit al voor de liquidatie paar maanden al zo was.* Het is niet duidelijk waarop [getuige 4] die kennis baseert. Het Bulgaren/pooier-scenario is door de politie onderzocht en heeft niets opgeleverd. Het scenario dat de achtergrond van de aanslag op [slachtoffer] ligt in problemen die hij zou hebben met Bulgaren, is overigens onverenigbaar met het scenario dat uiteengezet wordt in de door verzoeker bij dit verzoekschrift ingebrachte verklaringen van [betrokkene 2] en [betrokkene 1]. Namelijk dat [getuige 2] achter de aanslag zit.

De Commissie ziet in de schriftelijke verklaringen van [getuige 4] en [getuige 5] geen aanleiding voor nader onderzoek. De verklaringen zijn summier en weinig informatief. Verder zijn [getuige 3] en [verbalisant] als getuige door het hof ondervraagd. Het hof heeft zich daardoor een oordeel kunnen vormen. De schriftelijke verklaringen die verzoeker heeft overgelegd doen geen twijfel ontstaan over de juistheid van dat oordeel.

Ad 2. [betrokkene 3]

Verzoeker heeft geen transcriptie meegestuurd van dat wat gezegd wordt. De geluidskwaliteit van de opnames is (zeer) slecht. In het verzoekschrift wordt een korte, zakelijke weergave gegeven van dat wat door [betrokkene 3] gezegd wordt. Verzoeker heeft heimelijk opnames gemaakt van een gesprek tussen hem en een man van wie hij stelt dat het [betrokkene 3] is. In totaal zijn het zes korte bestanden, die naar de indruk van de Commissie allemaal op dezelfde dag en locatie zijn opgenomen. In het verzoekschrift staat niet wie de opnames gemaakt heeft. De gesprekspartner van verzoeker is van achteren/opzij gefilmd en heeft een gebreide muts op zijn hoofd. Afgezien van de bewering van verzoeker dat de man [betrokkene 3] is, is er niets wat die stelling ondersteunt. Grote delen van wat gezegd wordt, zijn niet of zeer slecht te verstaan; in het bijzonder kan dat wat de gesprekspartner van verzoeker zegt niet of nauwelijks verstaan worden.

In één van de bestanden is te horen dat verzoeker tegen de gesprekspartner zegt: *Jij hebt destijds gezegd dat ik er achter zat, dat ik dat aan jou verteld had en jij hebt dat toen aan het Openbaar Ministerie verteld.* De andere man zegt dan: *Ik ben onder druk gezet door de politie; het is 16 jaar geleden; ik was (niet te verstaan).....14 dagen lang.* In een andere opname zegt de gesprekspartner van verzoeker dat hij onder druk is gezet of onder spanning

stond. In het verzoekschrift staat dat de politie aan [betrokkene 3] geld zou hebben aangeboden en dat aan hem de belofte was gedaan dat zijn straf lager zou uitvallen als hij belastend over verzoeker zou verklaren.

[betrokkene 3] is als getuige gehoord ter zitting van het gerechtshof. Hij is toen bij zijn verklaring bij de politie gebleven en heeft aanvullende informatie gegeven. Op geen enkel moment in dat verhoor zegt hij dat hij onder druk is gezet door de politie of dat de informatie die de politie heeft opgetekend als komend uit zijn mond, onjuist is. Dat [betrokkene 3] onder druk van de politie een voor verzoeker belastende verklaring heeft afgelegd is naar het oordeel van de Commissie niet aannemelijk, omdat [betrokkene 3] in mei 2005 vanuit PI Esserheem waar hij toen gedetineerd was, zelf contact heeft gezocht met de politie over deze zaak. De stelling dat aan [betrokkene 3] beloftes zouden zijn gedaan door de politie is in het geheel niet onderbouwd.

De raadsman van verzoeker in de strafzaak heeft in zijn pleidooi bij het hof uitgebreid stilgestaan bij de betrouwbaarheid van [getuige 3] en [betrokkene 3]. Zijn conclusie was dat hun verklaringen ongeloofwaardig waren. Het hof heeft beargumenteerd waarom het die visie niet deelt:

“Het hof heeft de beide getuigen ter zitting van het hof nadrukkelijk en indringend ondervraagd. Zij hebben verklaard over hetgeen zij van [verzoeker], met wie zij indertijd op goede voet stonden, zelf hebben gehoord. Niet is gebleken of aannemelijk geworden dat zij er enig belang bij hadden [verzoeker] en/of anderen ten onrechte te belasten. Hun verklaringen vinden voorts (op onderdelen) bevestiging in de andere hiervoor genoemde bewijsmiddelen. Het hof acht deze beide getuigenverklaringen geloofwaardig en betrouwbaar.”

Naar het oordeel van de Commissie is er geen reden nader onderzoek in te stellen naar aanleiding van de verklaring van de persoon van wie verzoeker zegt dat het [betrokkene 3] is.

Ad 3. [betrokkene 1]

Verzoeker heeft geen transcriptie meegestuurd van wat gezegd wordt. In het verzoekschrift wordt een korte, zakelijke weergave gegeven van dat wat door [betrokkene 1] gezegd wordt. Op de USB-stick staan drie opnames van telkens dezelfde man. De man laat een paspoort zien op naam van [betrokkene 1]. De Commissie gaat er daarom vanuit dat de man [betrokkene 1] is. Waar, wanneer en door wie de opnames zijn gemaakt, blijkt niet. In de opnames spreekt de man goed verstaanbaar Nederlands. De tweede en de derde opnames zijn identiek. [betrokkene 1] zegt dat hij bij de politie en de rechtbank niet de waarheid heeft verklaard omdat hij bang was. [betrokkene 1] zegt dat hij en [getuige 2] het feit samen hebben gepleegd. Zij hadden veel gedronken en ze hadden hashish gerookt. [betrokkene 1] zegt dat hij niet meer precies weet wie wat heeft gedaan. Hij zegt dat [getuige 2] een pistool in zijn hand had en heeft geschoten; misschien heeft hijzelf ook geschoten. Hij heeft aan [getuige 2] gevraagd waarom die persoon moest worden doodgeschoten. [getuige 2] zei dat die man rijk was en een vrouw had. [getuige 2] kende [slachtoffer] via verzoeker. [betrokkene 1] zegt dat verzoeker onschuldig is en niets te maken had met de aanslag. [getuige 2] en hijzelf hebben het gedaan.

In zijn eigen strafzaak heeft [betrokkene 1] consequent ontkend dat hij met de aanslag op [slachtoffer] te maken had. In de door verzoeker ingestuurde opnames legt hij een verklaring af waarin hij zegt dat hij en [getuige 2] het feit gepleegd hebben en dat ook laatstgenoemde heeft geschoten. Dat [getuige 2] op de plaats delict was ten tijde van het delict wordt echter weersproken door de verklaring van verzoeker zelf die door het Hof voor het bewijs gebruikt is, dat hij (verzoeker) ten tijde van de aanslag in de loods aan de [a-straat] was, samen met onder anderen [getuige 2]. Verzoeker is in zijn verzoekschrift niet teruggekomen op deze uitlating. [betrokkene 1] beweert dat [getuige 2] uit was op het geld en de vrouw van [slachtoffer]. Die stelling vindt geen steun in het dossier. Dat [getuige 2] en de vrouw van [slachtoffer] elkaar kenden is niet gebleken. De Commissie merkt verder op dat niet duidelijk is hoe het plan van [getuige 2] om het geld en de vrouw van [slachtoffer] in te pikken verwezenlijkt had moeten worden als de aanslag wél gelukt zou zijn. Verwacht had mogen worden dat [getuige 2] met [betrokkene 1] ook had gesproken over de omzetting van zijn plan in werkelijkheid, al was het maar in hoofdlijnen. [betrokkene 1] zegt in de opname dat hij bij de politie en bij de rechter niet de waarheid heeft gesproken omdat hij bang was. Hij laat na te zeggen voor wie of wat hij bang was. In het dossier zijn geen aanwijzingen te vinden dat hij bang was voor [getuige 2].

Wanneer de opnames gemaakt zijn is zoals gezegd niet bekend, maar gelet op de afgiftedatum van het paspoort van [betrokkene 1] is dat in elk geval na 1 september 2015 geweest, derhalve tenminste dertien jaar na de strafbare feiten. [betrokkene 1] maakt in de opnames niet duidelijk wat de aanleiding is geweest om met deze verklaring te komen en waarom hij daar lang mee gewacht heeft, terwijl hij volgens verzoeker wist dat verzoeker valselijk beschuldigd werd door [getuige 2] en (mede) als gevolg van diens verklaringen een lange gevangenisstraf had gekregen. Het had voor de hand gelegen als [betrokkene 1] dat wat hij in de opnames heeft gezegd, eerder had verklaard. Bijvoorbeeld kort nadat zijn eigen veroordeling onherroepelijk was geworden, dus nadat de Hoge Raad zijn cassatieberoep had verworpen. Het is niet goed te begrijpen waarom hij daarmee heeft gewacht.

Gelet op de onverenigbaarheid van de verklaring van [betrokkene 1] dat [getuige 2] op de plaats delict was ten tijde van de aanslag met de verklaring van verzoeker zelf (die zegt dat hij ten tijde van de aanslag met onder ander [getuige 2] in de loods aan de [a-straat] was), het ontbreken van onderbouwing voor het plan van [getuige 2] met betrekking tot het geld en de vrouw van [slachtoffer], alsmede de onduidelijkheid over de reden dat [betrokkene 1] niet eerder met het naar zijn zeggen ware verhaal naar voren is getreden, zijn er naar het oordeel van de Commissie teveel twijfels over het waarheidsgehalte van wat gezegd wordt. De Commissie ziet in de beweringen die gemaakt zijn in de opnames geen aanleiding voor nader onderzoek.

Ad 4. [betrokkene 2]

Verzoeker heeft geen transcriptie meegestuurd van wat gezegd wordt. Evenmin heeft hij een vertaling meegestuurd van een van de opnames. In het verzoekschrift is een korte, zakelijke weergave gegeven van dat wat door [betrokkene 2] gezegd wordt.

Op de USB-stick staan vier opnames van telkens dezelfde man. Hij noemt zijn naam, zijn geboortedatum en –plaats en vertelt iets over zijn tijd als asielzoeker in Nederland. De Commissie gaat ervanuit dat de man [betrokkene 2] is. Waar, wanneer en door wie de opname is gemaakt, blijkt niet. In de eerste opname spreekt de man hoofdzakelijk (goed

verstaanbaar) Duits. In de tweede spreekt hij hoofdzakelijk (goed verstaanbaar) Nederlands. In de derde en vierde opnames -die identiek zijn- spreekt hij een vreemde taal, mogelijk Koerdisch. De strekking van wat [betrokkene 2] in de eerste en tweede opname zegt, is gelijk. Hij zegt dat hij asielzoeker was in Nederland, dat verzoeker hem altijd geholpen heeft, dat hij ongeveer 24 uur per dag bij verzoeker thuis was. De veroordeling van verzoeker voor de poging moord op [slachtoffer] is niet juist, want verzoeker had daarmee niets te maken. [getuige 2] zat daar achter, die heeft "alles gepland", dat weet [betrokkene 2] 100% zeker. [getuige 2] heeft steeds gezegd dat hij [slachtoffer] zou doden vanwege diens geld en diens vrouw; na de dood van [slachtoffer] zou het geld en de vrouw van [slachtoffer] voor [getuige 2] zijn, die dan een rijk man in Groningen zou zijn. [betrokkene 2] zegt dat de politie weet dat [getuige 2] achter de aanslag zit en dat de politie hem geholpen heeft naar het buitenland te gaan en uit handen van justitie te blijven. [getuige 2] moet berecht worden voor wat hij gedaan heeft, vindt [betrokkene 2].

De Commissie merkt op dat [betrokkene 2] in de strafzaak meermalen is gehoord: in maart 2004 als verdachte door de politie, in oktober 2004 als getuige door de rechter-commissaris en in april 2006 (onder ede) als getuige ter terechtzitting van het hof. De verklaringen die hij bij die gelegenheden heeft afgelegd, staan haaks op elkaar. Bij het hof heeft hij gezegd dat zijn eerdere verklaringen - waarin elementen zaten die aansloten bij de verklaringen van [getuige 2] en die belastend waren voor verzoeker- verzonnen waren en dat hij destijds iets had verzonnen om [getuige 2] te beschermen. Hij wist niet wat [getuige 2] had gedaan, hij wist niet of [getuige 2] geschoten had.

De Commissie stelt vast dat de verklaringen die [betrokkene 2] tijdens de strafzaak heeft afgelegd onderling van elkaar verschillen. In de opnames die [betrokkene 2] ingesproken heeft, zegt hij meermalen dat [getuige 2] achter de aanslag op [slachtoffer] zat omdat hij uit was op de vrouw en het geld van [slachtoffer]. Dat gegeven komt in de verklaringen die [betrokkene 2] eerder heeft afgelegd niet terug. Als dat het motief van [getuige 2] was, dan had het voor de hand gelegen dat [betrokkene 2] dat als getuige bij het hof had gezegd. Immers, toen heeft hij naar zijn zeggen de waarheid gesproken en heeft hij met zoveel woorden gezegd dat hij verzoeker eerder ten onrechte in een vals daglicht heeft geplaatst. Wat ook opvalt is dat [betrokkene 2] in de ingesproken opnames niet spreekt over de rol van [betrokkene 1], een man die hij goed kende en met wie hij in die tijd veel optrok. Ook dat had voor de hand gelegen.

Hiervoor, bij de bespreking van de opnames van [betrokkene 1], maakte de Commissie een kritische opmerking over het plan van [getuige 2] om het geld en de vrouw van [slachtoffer] in te pikken. Die opmerking gaat ook op bij [betrokkene 2].

Gelet op de van elkaar afwijkende verklaringen die [betrokkene 2] in de periode 2004-2006 heeft afgelegd, de opvallende omissies in de door verzoeker ingestuurde opnames en het ontbreken van onderbouwing voor het motief van [getuige 2], zijn er naar het oordeel van de Commissie teveel twijfels over het waarheidsgehalte van wat gezegd wordt. De Commissie ziet in de beweringen die gemaakt zijn in de opnames geen aanleiding voor nader onderzoek.

De Commissie merkt nog het volgende op naar aanleiding van de opnames van [betrokkene 1] en [betrokkene 2]. [getuige 2] heeft in april/mei 2003 zelf contact gezocht met de politie. Hij zat toen in een voor de Nederlandse autoriteiten onbekend buitenland. Hij heeft er nadien twee keer mee ingestemd verhoord te worden op Bonaire. Als [getuige 2] inderdaad achter de aanslag op [slachtoffer] zat dan is moeilijk voorstelbaar waarom hij, terwijl hij aanhouding en vervolging voor een poging moord was ontlopen en terwijl hij op een plek in het buitenland verbleef die niet bekend was bij politie en justitie, contact opneemt met de Nederlandse autoriteiten en verklaringen gaat afleggen waarin hij verzoeker valselijk beschuldigt.

Conclusie

Dat wat in het verzoekschrift naar voren wordt gebracht, geeft geen aanleiding te veronderstellen dat de veroordeling van verzoeker voor het medeplegen van poging moord op [slachtoffer] onjuist is. De Commissie vindt nader onderzoek naar aanleiding van het verzoekschrift van verzoeker niet noodzakelijk.

Den Haag, 7 december 2018

H. de Doelder,
Voorzitter Adviescommissie afgesloten strafzaken